

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Українознавство

ЩОКВАРТАЛЬНИЙ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЖУРНАЛ

**Номер 3 (44)
2012**

КИЇВ – 2012

УКРАЇНОЗНАВСТВО

Номер 3 (44)
2012

Журнал засновано
в лютому 2001 року

ISSN 2227-5959

Науковий
громадсько-політичний
культурно-мистецький
релігійно-філософський
педагогічний журнал

Scholarly
Political and Public
Cultural and Art
Religious and
Philosophical
Pedagogical Journal

Редакційна колегія

КОНОНЕНКО П.П. – голова колегії
доктор філологічних наук, професор, академік

Засновник – **Науково-дослідний інститут українознавства**

The founder is the
**Science and Research
Institute
of Ukrainoznavstvo**

Видає **Національний науково-дослідний інститут українознавства та всесвітньої історії (раз на три місяці)**

Published once in three
months by the **National
Research Institute
of Ukrainoznavstvo
and World History**

**Головний редактор
Петро КОНОНЕНКО**
директор Інституту,
професор, академік,
лауреат Міжнародної
премії ім. Й.Г.Гердера

Petro KONONENKO
editor in chief
director of the Institute,
professor, academician,
the International
Y.G.Herder prize winner

**Перший заступник
головного редактора
Тарас КОНОНЕНКО**
доцент, кандидат
філософських наук,
завідувач відділу
філософських
та етнопсихологічних
проблем українознавства

Taras KONONENKO
first deputy of the
editor in chief
head of philosophical
and ethno-
psychological problems
of Ukrainoznavstvo
department,
candydat nauk, docent

Заступник головного редактора Тетяна РЕНКЕ

Видавнича рада

**Бугров В.А., Лукашенко В.В., Наливайко С.І.,
Коротя-Ковальська В.П., Лебединська Т.М.,
Мельник Л.М., Ренке Т. Л., Токар Л.К.,
Фігурний Ю.С., Чолану Л.В., Шкрібляк П.В.**

Журнал друкується на підставі свідоцтва серії КВ
№ 18764-7564ПР від 09.11.2011 р. про державну ре-
єстрацію друкованого засобу масової інформації, ви-
даного Державним комітетом інформаційної політи-
ки, телебачення та радіомовлення України

Рекомендовано **вченою радою** Національного
науково-дослідного інституту українознавства та
всесвітньої історії Міністерства освіти і науки, молоді
та спорту України (протокол № 7 від 14.08. 2012 р.)

Національний науково-дослідний
інститут українознавства та всесвітньої історії
м.Київ, вул. Ісаакяна, 18
тел.: 238-05-43
www.nrius.org.ua
e-mail: **journal@nrius.org.ua**

Електронне наукове фахове видання «Українознавство»
відповідно до рішення вченої ради (протокол № 3
від 31.10.05) щодо поширення журналу в мережі Інтернет
розповсюджується за адресою:

<http://www.ualogos.kiev.ua>

© Національний науково-дослідний інститут українознавства
та всесвітньої історії
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, 2012

Багров М.В., доктор географічних наук, академік,
член-кореспондент НАН України
Баран В.Д., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
Баканідзе О.А., доктор філологічних наук, професор,
академік
Борисенко В.К., доктор історичних наук, професор
Грицик Л.В., доктор філологічних наук, професор
Гомотюк О.Є., доктор історичних наук
Денисенко А.В., кандидат історичних наук
Дробноход М.І., доктор геолого-мінералогічних наук,
професор
Єрмоленко С.Я., доктор філологічних наук, професор
Згуровський М.З., доктор технічних наук, професор,
академік НАНУ, академік Академії педнаук України
Калакура Я.С., доктор історичних наук, професор
Козлов А.В., доктор філологічних наук, професор
Кононенко Т.П., кандидат філософських наук
Коцур В.П., доктор педагогічних наук
Крисаченко В.С., доктор філософських наук,
професор
Мацюк Г. П., доктор філологічних наук, професор
Михайленко М. І., доктор філософських наук, член-
кореспондент НАНУ
Мокренко А.Ю., професор Національної музичної
академії України ім. П.І. Чайковського
Надольний І.Ф., доктор філософських наук, професор
Недюха М.П., доктор філософських наук, професор
Ничкало Н.Г., академік АПН України
Обушний М.І., доктор політичних наук, професор,
академік АНВШУ
Пономаренко А.Ю., кандидат філологічних наук
Попович М.В., доктор філософських наук, професор,
академік НАНУ
Сазаненко Г. С., кандидат педагогічних наук
Степаненко М.І., доктор філологічних наук, професор
Степико М.Т., доктор філософських наук, професор
Стріха М.В., доктор фізико-математичних наук
Федоренко Є.В., доктор філології, професор,
академік
Філіпчук Г.Г., доктор педагогічних наук, професор,
академік АПН України
Чередниченко О.І., доктор філологічних наук,
професор
Ятченко В.Ф., доктор філософських наук

**Редакція залишає за собою право на мовно-
стилістичне редагування рукописів і передруків
відповідно до норм чинного Правопису, яке не
змінює позиції автора. Наукові статті в галузі іс-
торичних наук зараховуються як фахові згідно з
постановою Президії ВАК від 06. 10. 2010 року
№1-05/6, наукові статті в галузі філософських
наук зараховуються як фахові згідно з постано-
вою Президії ВАК від 08. 07. 2009 року №1-05/3,
наукові статті в галузі філологічних наук (мово-
знавство) зараховуються як фахові згідно з по-
становою Президії ВАК від 01. 07. 2010 року
№1-05/5**

**Автор несе відповідальність
за фактичний виклад матеріалу**

ЗМІСТ

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

- Кононенко П., Кононенко Т.** До проблеми «Зако-
ну України» « Про засади державної мовної політи-
ки».....6
Проект Державної цільової програми щодо забез-
печення повноцінного функціонування української
мови в усіх сферах суспільного життя на всій тери-
торії України.....8
Кононенко П., Кононенко Т. Українська земля і
люди. Український етнос у світовому часопросторі
(від XV до XVIII століття).....21

Розділ I ЛЮДИНА І ЇЇ СПРАВА

- Фігурний Ю.** До 85-річчя з дня народження Володи-
мира Барана.....40
Токар Л. Українська справа в часо-просторовому її
баченні професором Ярославом Калакурою.....42
Українознавство потребує жертвовності (інтерв'ю з
Я. Калакурою).....45
Пономаренко А. «Мова – моє «неокраєне крило...»...49
Пономаренко А. Почаївська симфонія його Бібліо-
теки.....54
Кононенко П. Симфонічне нуртування таланту.....58
Пономаренко Л. Плач неперелітної птахи.....60
Кононенко П. «Прекрасний шлях на висоту людської
гідності».....62
Нагнибіда М. Вірші.....64

Розділ II ІСТОРІЯ. ТЕОРІЯ. МЕТОДОЛОГІЯ

- Калакура Я.** Методика написання, редагування та
бібліографічного оформлення українознавчого до-
слідження.....66
Чирков О., Токар Л., Бойко С., Ярошинський О.
Науковий інструментарій українознавства: сучасні
проблеми та перспективи розвитку.....72
Короб А. Законодавчо-правове поле діяльності ук-
раїнських видавництв Наддніпрянщини у першому
десятилітті XX століття.....77

Розділ III МОВА І МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

- Шляхова В.** Лінгвістичні особливості перекладу
наукового тексту.....86
Чирков О. Історія української мови у вільній енцикло-
педії – Вікіпедії українською, російською, біло-
руською мовами.....91
Smolov O. Nationwide certification project of ukrainian
language and ukrainian studies proficiency levels as
a result of n.r.i.u.s.w.h. research and the prospects of
ukrainian education development.....96

Розділ IV УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА

- Коротя-Ковальська В.** Духовне виховання особис-
тості через пісенну традицію українців..... 104
Кухар В. Субкультура панків: становлення і розвиток
у світовому та українознавчому вимірах.....108

Розділ V УКРАЇНА - ЕТНОС

- Крисаченко В.** Українська державність княжих ча-
сів: сутнісні виміри..... 114
Наливайко С. Стан і перспективи сучасних індо-
європейських досліджень..... 121
Наливайко Ст. Через епічну Індію до святих місць
Давньої України..... 125
Фігурний Ю. Відображення етнодержавонаціє-
творчої діяльності Петра Конашевича-Сагайдачного
в спогадах сучасників, етнічній пам'яті українців та у
вітчизняному історичному наративі кінця XVIII – по-
чатку XXI століття в українознавчому вимірі..... 132
Телегуз А., Юрченко В. Історіографічний огляд
концепцій етногенезу українців в етнології..... 141

Розділ VI ОСВІТА

- Кононенко П., Присяжна Т.** Програма для ЗНЗ
«Українознавство. 1–4 класи».....146
Лопушанська Г. Місія освітнього менеджменту й
технологія його впровадження..... 164
Левицька Н. Науково-методичне забезпечення ви-
щої гуманітарної освіти Наддніпрянщини (друга по-
ловина XIX – початок XX століття)..... 171
Денисюк М. Виховний ідеал українського народу...177
Руденко К. Творчість Ніни Павленко – яскрава сто-
рінка в історії кобзарського мистецтва України...184

Розділ VII УКРАЇНА І СВІТ

- Краснодемська І.** Розвиток національної культури
як складової самопізнання українського народу в до-
слідженнях науковців діаспори (XX століття)..... 192

Розділ VIII ЕКСПЕДИЦІЙНЕ УКРАЇНОЗНАВСТВО

- Зеленчук І., Зеленчук Я.** Українознавча рекон-
струкція біографії видатної гуцульської співачки Ма-
рії Кречунк (Чукутихи).....200

Розділ ІХ
РЕЦЕНЗІЇ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Чирков О. Цивілізаційний розвиток українства у тематичному випуску «Українознавчого альманаху».....206
Фігурний Ю. Українознавче дослідження історії та долі України й українства.....207
Губський С. Власний погляд на складні сторінки української історії першої половини ХХ століття...209
Гримич М. Українці та індіанці Канади: історія взаємовідносин.....211

Дороги студії «ВІАТЕЛ».....212
Газізова О. Українознавство в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.....215
Мінченко Т. Курс українознавства в навчально-виховних закладах Чернівецької області.....217
Шкрібляк П. Урочистості в «центрі Європи»221
Ткач М. Географічному суходільному центру Європи – 125 років.....222
Шевченко Т. Огляд міжнародних наукових конференцій.....225
Істоміна Н. Співробітництво триває.....227
Приложение.....228

*Повідомляємо вас,
що виданню «Українознавство»
присвоєно передплатний індекс
91509*

*Журнал включено до
«Каталогу видань України»
на 2013 рік*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРИЇ

УКРАЇНОЗНАВСТВО

**Номер 3 (44)
2012**

науковий
громадсько-політичний
культурно-мистецький
релігійно-філософський
педагогічний журнал

Комп'ютерний набір – відділ наукових комунікацій
Наукова редакція – Науменко Л.Г.
Літературна редакція – Слободян Л.О., Черногорець Н.В.
Коректура – Ткаченко Л.І.
Комп'ютерна верстка – Слободян Л.О.
Фото – Сіренко Ю.П., Сцібан О.Є.

Адреса редакції: 01135, м. Київ, вул. Ісаакяна, 18, кім. 314–315

тел.: 238-05-43, 236-01-28

Підписано до друку 20.09.2012 . Формат 60x84/8
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура pragmatika.
Ум. друк. арк. 26,97 Обл.-вид. арк. 25,01
Тираж 300 прим. Зам. №2/45

Українське агентство інформації та друку «Рада»
03148, м. Київ-48, вул. Сосніних, 3
тел. 273-67-94

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК 210 від 06.10.2000 р.

Віддруковано в Українському агентстві інформації та друку «Рада»